

Köpöd ki!

QRrka – a digitális csiga városi legendája

QRrka [kiejtése: Kórka] egy pécsi csiga, aki a saját házában hordja az információt – szó szerint. A páncéljára QR-kódot növesztett, mert unta, hogy senki nem tudja, hol van a Tettye, vagy mi az a Kantavár.

Csiga önkéntesünk lassan mozog, de gyorsan informál, és különleges képessége, hogy bárhol felbukkan, ott van valami érdekes. Már ha le tudod olvasni a hátát, és nem hussan el előled.

A csiga csintalan, mi – QR-kód tekintetében – nem voltunk azok. Nem volt célunk elrejteni előleket, de kellett gondolnunk esetleges eltűnésre, szóval tettünk egy-egy ponthoz többet is, igyekeztünk kevésbé látványos helyre is, ha véletlenül lába kelne, szóval nézzetek szét az adott ponton!

[Köpöd ki! városnéző, várossal ismerkedős séta. Táv: 3 km, szintemelkedés 60 méter]

1) pont: Petrezselyem-kút

Melyik állítás hamis?

- a) Az Aradi vértanúk útját korábban Petrezselyem utcának hívták.
- b) A bronz faunfejből egy másolat is készült, ami most a pécsbányatelepi kórház udvarán van.
- c) A Petrezselyem-kutat sokan összekeverik az utca végén található Vörös-kő-kúttal.
- d) A faunfej vízköpő 1984-re készült el.

Menj végig az Aradi vértanúk sétányán! A bal oldali mellékutcákba benézve tévétornyot lehet nézegetni, jobbra pedig a négytornyú dómot különböző nézetekből, de főleg az aradi vértanúkat. A Mecsek utcát elérve lesz egy kilátópont.

2) Aradi vértanúk sétányán kilátópont

Kivel kapcsolatban keletkezett hiányérzeted?

- a) gróf Vécsey Károly
- b) Damjanich János
- c) Zrínyi Miklós

Folytasd az utadat, bámulj meg továbbra is minden szobrot. Eléred a Vörös-kő-kutat. Menj át a zebrán, az eddigi útirányt folytatva. A lépcsősoron, majd a Kálvária-kert kerítése mellett menj fel a kápolnához és a Nyolc boldogság teraszára.

3) Kálvária kápolna, Nyolc boldogság terasza

Itt egy számot kell majd beírnod, csak a számot, szóközök, pont, vessző NÉLKÜL, arabszámot. Az alábbiak közül mennyi állítás igaz?

- a) A Kálvária-domb 224 méter tengerszint feletti magasságon fekszik.
- b) A Jakab-hegy is egy boldogság.
- c) Van szőlővessző, cédrusfa és rózsafa.
- d) A cupressus sempervirens a ciprusfa.

Menj vissza a domb aljára, a Bacchanália szoborhoz.

4) Bacchanália

Min ülnek a bacchánsnők?

- a) Bacchus lábán
- b) székeken
- c) hordón

A zebrákon fegyelmezetten átkelés után az Aradi vértanúk útja másik oldalán, a várfal alatt haladj az északi várfalsétány felé. Vannak mindenféle nonfiguratív szobrok, mi most a kopfafát keressük.

5) 56-os kopjafa

[Klasszikus átvezetőpont :)] Azt szokták mondani, hogy Pécsről mindenholnan látszik a tévétorony, ami persze nem igaz, itt van erre például egy példa.

Kérdés: Melyik állítás igaz

- d) a pécsi tévétorony Magyarország legmagasabb épülete
- e) a tévétorony 535 méter magas
- f) a Misina tengerszint feletti magassága 197 m

Egy kiugró várfalkocka után odaértek a hatalmas kapuhoz. A koordináták a várfalsétányhoz vezetnek, ha nyitvatartási időn kívül jársz erre, akkor a nagy kapun is találsz kódot. Ha nyitvatartási időben, akkor ki ne hagyd az északi várfalsétányt!

6) Északi várfalsétány

Melyik állítás hamis?

- g) a székesegyháza, a katedrális, a dóm lényegében ugyanazt jelenti
- h) minden dóm bazilika, de nem minden bazilika dóm
- i) a bazilika nem templomtípus, hanem egy különleges egyházi rang, amit a pápa adományoz

A nagy kapuhoz visszatérve (ha nyitvatartási időben a várfalsétányon jártál, vagy eleve itt vagy), szóval a nagy kaputól most a Barbakánt veszed célba, de nem ám a forgalmas út mellett, hanem a barbakánkerten keresztül megközelítve, ami lássuk be, egy várárok. Menj oda Ady Endre szobrához!

7) Ady – barbakánárok

A kérdéseknél maradunk Pécsnél. A hamis állítást keressük:

- j) a Zsolnay család a 20. század elején tenispályát építtetett a barbakánárokba
- k) a Barbakánt a pécsiek sokáig Kinizsi bástyaként ismerték
- l) Magyarországon csak Pécsen van barbakán
- m) a pécsi középkori egyetem Magyarország legrégebbi egyeteme

Irány a Barbakán! A kérdésre a kőfalon találjátok a választ.

8) Barbakán

Pécs 143 évi állt török uralom alatt. Mikor szabadították fel Bádeni Lajos Őrgróf seregei?

- n) 1543. október 22-én
- o) 1686. szeptember 2-án
- p) 1686. október 22-én
- q) 1686. október 23-án

Persze, továbbindulás előtt menjetek fel nyugodtan kilátni a belvárosra a 15. századi kör bástyáról! Az Esze Tamás utcán menjetek a Dóm tér irányába, a következő pont a Civil közösségek háza.

9) Civil közösségek háza

Igazság szerint a Barbakántól belső udvarokon keresztül szerettünk volna idejutni, a nyugati várfalat is útbajtva, de végül biztonságos megoldást választottunk.

Kérdés itt: Hány civilszervezetekből érkeztek a pécsi VOTT önkéntesei az alább felsoroltak közül? (Az arabszámot kell beírni.)

- r) Atomerőmű SE természetjáró szakosztálya (Paks),
- s) Demeter Egyesület (Paks),
- t) Paksi SE tájfutó-szakosztálya,
- u) Mecseki Barangolók Társasága Egyesület (Pécs),
- v) Baranya Megyei Természetbarát Szövetség (Pécs),
- w) MBM Sport és Szabadidő Egyesület (Bonyhád),
- x) Áram SE (Kaposvár, E.ON Dél)

Megyünk a Szent István téren le a Ferencesek utcája felé. A madarakat etető szerzetes mögött jobbra fordulunk, s már ott is a ... a Szigeti kapu húlt helye, de tábla az van.

10) Szigeti kapu

Igaz vagy hamis az állítás?

Pécsnek valaha négy kapuja volt. Az északi kapu volt a **Vaskapu**, vagy más néven Hegyi-kapu a Káptalan utcai Aranyos-kútnál volt, keleten állt a **Budai-kapu** a Király utca 44. és 47. számok között volt, délen a **Siklósi-kapu** a mai Bajcsy-Zsilinszky utca, mely egy mocsárvidéken átvezető úton állt, nyugaton a **Szigeti-kapu** egészen pontosan a Ferencesek utcája 52. és 37. házsámok között húzódott.

Megyünk a kisdzsámihoz, Jakováli Hasszán Pasa Dzsámijához (a Kórház térről a Rákóczi utcába kell fordulni).

11) Jakováli Hasszán Pasa Dzsámija

Még valami, amiben Pécs egyetlen. Miben már megint?

- a) Pécsen egy helyen maradt fenn egy dzsámi, egy minaret és egy türbe — állítólag egyetlen épületegyüttesként.
- b) Ez a látnivaló az országban az egyetlen török kori emlék, ahol a dzsámi és a hozzá tartozó minaret (majdnem) változatlanul őrizte meg eredeti tömegét.
- c) És még egy különlegesség: Jakováli Hasszán pasa dzsámija az egyetlen Magyarországon, amelyik nem Mekka felé van tájolva.

Továbbindulás előtt ismerkedjünk meg a dzsámi előtti törökemberrel. Nem maga a pasa, hanem Ibrahim Pecsevi, egy híres oszmán történetíró, aki Pécsen született a 16. században.

Most pedig visszasétálunk a Ferencesek utcájába. Emléktáblát keresünk az utca elején, a jobb oldalon.

12) Emléktábla

Nem kell ahhoz pasának vagy történetírónak lenni, hogy valakinek emlékezetben maradjon a neve. Ki volt Jandó László?

- y) kórháztéri virágárus
- z) szerencsétlen sorsú pécsi költő
- aa) ügyvéd, műgyűjtő és műpártoló

Következő látnivaló: Memi pasa fürdője

13) Memi pasa fürdője

Mi maradt fenn leginkább eredeti formájában Memi pasa fürdőjéből?

- bb) a kupola és a medencék
- cc) a vízvezeték-rendszer és a forrás
- dd) az alaprajz, a falak és a térszerkezet
- ee) a mozaikpadló, a padlófűtés és a belső díszítés

Gondoljuk, megnézegettétek a Ferencesek templomát is a fürdő szomszédságában – ez Pécs egyik legrégebbi, 13. századi eredetű gótikus temploma, amit a török korban dzsámiként használtak, ma pedig ismét a rendé. Tehát történetileg is jelentős, és műemléki szempontból is értékes – csak épp elhomályosítják a turistacsalogató sztárok, mint a Dzsámi vagy a Székesegyház. És a Ferences rendházról még nem is szóltunk.

Sétálgassatok a Ferencesek utcáján tovább! Megálló a 14-es számú háznál.

14) Ferencesek utcája 14.

A 14-es számú ház 1860 körül épült. A homlokzaton kiemelkedik egy zárt, díszes erkély, amit a szaknyelv orielablaknak hív. Nem védett, de látványos épület, nem véletlen, hogy sokan megállnak előtte, csak épp nem tudják, mit néznek – hát most már tudjuk.

Milyen stílusban épült a ház?

- ff) bauhaus
- gg) klasszicista
- hh) romantikus
- ii) szecessziós

És ha már Ferencesek utcája, nem mehetünk el szó nélkül a gitár mellett.

15) Gitár

És ha már Ferencesek utcája, nem mehetünk el szó nélkül a gitár mellett.

Ez a bronz hangszer emléket állít pécsi avantgárd zenei élet vezetőinek a pécsi rock and roll királyának. (Aki valójában az 1960-1970-es évekbeli pécsi avantgárd zenei élet vezetőinek egyike volt.)

Ki volt a pécsi rock and roll királya?

- A) Komlós János
- B) Kóbor Béla
- C) Cseke Lajos

Mondjuk a pécsiek praktikusan is hasznosítják az emlékművet: biciklitámasztékul. Utolsó előtt pont következik: Hagyjuk el a Ferencesek utcáját a Jókai térért. Genezis.

16) Genezis

Bencsik István alkotása kissé megosztó: egyesek szerint „ez nem művészet”, mások találékony gesztusnak tartják. A művésznak hasonló alkotása látható a Tettyén is, és a szobor része a *Megosztó pécsi szobrok* virtuális gyűjteménynek.

Mit ábrázol a Jókai téren felállított Genezis I. című műalkotás?

- A) egy ülő emberalakot
- B) egy felemelt hüvelykujjat
- C) egy szárnyas lovat
- D) egy absztrakt kockát

Irány a cél: Zsolnay-kút

17) Köpöd ki!

Sétánk a Petrezselyem-kút faunfejú vízköpőjétől a híres Zsolnay-kút kosvízköpőjéig tartott. Már csak az utolsó kérdést kell megválaszolni, aztán mehetek is egy

frissítőre vagy kávéra az I love Pécs kávézóba, vagy ha sötétben bóklásztatok, akkor a fényfesztivál forgatagába.

Utolsó kérdés: Melyik állítás hamis?

- a) A vízköpő vagy kost, vagy bikát, vagy ökröt ábrázol.
- b) A vízköpőfejet az Attila korából való nagyszentmiklósi kincselet bikafejes ivócsanakja ihlette.
- c) A kút rosszkor, az első világháború előtt készült el, ezért el kellett rejtetni. Úgy eldugták, hogy alig lett meg.
- d) Van Zsolnay-kút Kaposváron is.
- e) Van egy Zsolnay-kút nevű mecseki forrás.
- f) Eozin (máz) – Magyarországon a Zsolnay porcelángyárban használt kerámiamáz.
- g) Bolond vagy? Mindegyik válasz helyes, most mit válasszak?!
- h) A vízköpőfej nem szerepel a pécsi VOTT logójában.

Pontok GPS koordináták

- 1. pont: 46.0791836N, 18.2209853E (Petrezselyem kút)
- 2. pont: 46.0795994N, 18.2249842E (Aradi vértanúk sétányán kilátópont)
- 3. pont: 46.0807961N, 18.2274825E (A nyolc boldogság terasza)
- 4. pont: 46.0802114N, 18.2271400E (Bacchanália)
- 5. pont: 46°04'45.1"N 18°13'27.3"E (56-os kopjafa)
- 6. pont: 46.0789744N, 18.2228606E (északi várfalsétány)
- 7. pont: 46.0787528N, 18.2212914E (Ady, várárok)
- 8. pont: 46.0780436N, 18.2212561E (Barbakán)
- 9. pont 46.0769167N, 18.2223844E (civil közösségek háza)
- 10. pont 46.0753311N, 18.2219497E (Szigeti kapu)
- 11. pont 46.0741069N, 18.2210356E (kis dzsámi)
- 12. hely 46.0751183N, 18.2214642E (Ferencsek utcája, falon emléktábla)
- 13. pont 46.0751203N, 18.2232450E (Memi pasa fürdője)
- 14. pont: 46.0756711N, 18.2259836E (Ferencsek utcája 14.)
- 15. pont 46.0755572N, 18.2268500E (gitár)
- 16. pont 46.0753650N, 18.2278667E (Genezis)
- 17. pont 46.0752564N, 18.2287328E (Köpöd ki! Zsolnay-kút)

Válaszok

1b, 2c, 3: 4, 4b, 5d, 6h, 7l, 8p, 9: 7, 10 igaz, 11b, 12y, 13dd, 14hh, 15c, 16b, 17h